

מסרים לכל...

בעריכת הרב נחום גמליאל

לקח מהפרשה,

'בחלום אדבר בו' (יב' ו')

בשנים האחרונות חל חיזוק רב בנושא החזרת חובות, בעקבות מעשים שהתפרסמו. עד לפני כמה שנים הכרנו רק את הסיפור עם הבחור מיישיבת וולוז'ין שלאחר שנפטר בא לרבו רבי חיים - לא בחלום אלא בנגלה ממש - וביקשו להחזיר סכום כסף למכולת, חוב שנשאר לו בחייו ושלא באשמתו, הרי שבני הדור שלנו קבלו לכך חיזוקים ממעשים נוספים שאירעו בעת האחרונה, ומהם אפשר ללמוד שאדם המגיע לעולם העליון ונשארו לו כאן חובות, ימצא שם למעלה את השער נעול. גם אם יהיו לו הרבה הרבה מעשים טובים.

תלמיד חכם אחד ניגש לרב זילברשטיין שליט"א וסיפר לו מעשה שהיה עימו: הייתי בקשרי מסחר עם יהודי פלוני, שהיה חייב לי סכום כסף גדול. חלק מהחוב הוא פרע, אך חלקו השני בסך 10,000 ₪ נשאר כחוב ולא הצלחתי להוציאו ממנו. פניתי אליו פעמים רבות, אך לא נענית. בשלב מסוים אמרתי נואש ועזבתי אותו לנפשו, ולא הזכרתי לו את עניין החוב. לא שהתייאשתי מהכסף, אלא ראיתי שאין עם מי לדבר ולא יכולתי להוציא את הכסף בכוח, החלטתי להשאיר את העניין כמו שהוא.

בוקר אחד מתעוררת אשתי ומספרת שהלווה ההוא נגלה אליה בחלומה. היא לא הבינה מה הוא רוצה בדיוק, אבל היה בכך להטריד את שנתה והיא התעוררה בבהלה. אולי תנסה שוב לגבות את החוב? בהתחלה הגבתי באדישות למשמע החלום מכיוון שלא ראיתי שום סיכוי להחזיר את החוב, אבל אשתי אמרה שהחלום הזכיר לה את החוב ומכוון שאנו זקוקים לאותם 10,000 ₪ אולי ננסה שוב לגבות אותו. החלטתי להתקשר אליו ולנסות. הזעזוע אירע לאחר שענו לשיחת הטלפון ושאלו מי מדבר. וכשהצגתי את עצמי אמרו לי שהיום הוא השלושים לפטירתו. לא ידעתי כלל שהוא נפטר, עכשיו הבנו שנינו אשתי ואני שההתגלות שלו בחלום הייתה מפני שאין לו מנוחה בעולם העליון והוא מבקש מאתנו שנמחל לו על החוב. התייעצתי עם הרב שהציע לי לחטוף את המצווה של גמילות חסד של אמת ולמחול לנפטר על חובו. נאספו במקום שלשה אנשים ששמעו שמחלתי את חובו של הנפטר, והלכתי לביתי שמח וטוב לב על כך שנזדמנה לידי מצווה כה גדולה! אפשר ללמוד מכאן על גודל החיוב המוטל עלינו שלא לגרום צער אחד לשני ועל אחת כמה וכמה שלא להישאר בחובות אחד לשני... (עלינו לשבח)

ליראת שמים

יהונתן בן שלום / נהוראי בן נאווה / מלאכי בן נאווה / ידידיה בן נאווה
נאווה בת מרים / טוהר בת נאווה / נעמה בת נאווה / אחיה בן נאווה

פינת ההלכה

הפרשת תרומות ומעשרות / המשך

הפרשה מטבל וודאי

א: כשמפרישים תרומות ומעשרות מטבל ודאי כמות הפרשה בפועל תלויה בשנה שאליה שייכים המוצרים.
ב: בשנה א' ב' ד' ה' של השמיטה, צריך להפריש בפועל 10% וקצת. הקצת לתרומה גדולה ו 10% הם מעשר ראשון ותרומת המעשר.

ג: מתוך אותם 10% אחוז אחד הוא תרומת מעשר, ואת יתר 9% צריך לתת ללוי.

ד: בשנים ג' ו' של השמיטה צריך להפריש בפועל 19% וקצת. הקצת תרומה גדולה, 10% מעשר ראשון ותרומת מעשר, ו 9% מעשר עני.

ה: תרומה גדולה ותרומת מעשר שמים בתוך שקית ניילון חזקה וזורקים לאשפה.

ו: מעשר ראשון מטבל וודאי נותנים ללוי ומעשר עני נותנים לעני.

ז: הפרשה מטבל וודאי קיימת רק כשקוטפים תוצרת מגינה ביתית. כל מה שנקנה בשוק ובחנויות יש לו דין של ספק טבל, גם אם בטוחים שלא הפרישו תרומות ומעשרות. (מכיוון שחלק מהתוצרת נקנית ממקומות שאינם בגבולות ארץ ישראל, וחלקה גודלה וגמר מלאכתה היה אצל גויים)

ח: לפני ההפרשה של התרומות ומעשרות מטבל ודאי מברכים 'להפריש תרומות ומעשרות' ולפני חילול מעשר שני בשנים (א' ב' ד' ה' של השמיטה מברכים 'על חילול מעשר שני'.

ט: כשכמות התוצרת קטנה גם המעשר ראשון וגם המעשר עני הם בכמות קטנה, ולפעמים פחות מפרי שלם אחד. כשיש אפשרות כזו נותנים ללוי ולעני הלוואה בתחילת השנה, ופורעים אותה מהמעשרות שמפרישים במשך השנה.

לזיווג הגון

נאור בן תמר / יובל בן זכריה / שי בן אברם / ידידיה בת בתיה
שמואל בן עליזה / אודליה יונה בת מרים / טל בן בתיה

הפרעות קשב וריכוז אצל מבוגרים

נשאלתי האם בעיית קשב וריכוז שייכת רק לילדים? ובכן, ישנם מבוגרים רבים שלא אובחנו בילדותם (כי לא היו אבחונים, או מפני שנשערו עוד לפני האבחון). לא אכתוב את התסמינים כדי שלא תתחילו לאבחן את בן הזוג אם הוא שייך לקטגוריה. אבל דעו שאותם אנשים מצוידים בכישורים שאמורים לפצות אותם על הקשיים. הם מלאי אנרגיות יצירתיים מאוד מקוריים חדי מחשבה מסוגלים לעשות מספר דברים בבת אחת ולהצליח בהם. האם יש מבוגרים שצריכים ריטלין? אכן כן. אך את זה יכול רק נוירולוג לקבוע (ולא בן הזוג!)

שבת שלום שושנה

סיפור לשבת

פרוטת הנחשת

בעברה הקטנה הייתה באותו בקר תכונה רבה. בערב עמדה להעריך חתנה של יתום ויתומה מבני העיירה, והשמחה אפפה את הכל. ולפתע פאלו הלם הרעם בעיירה: בעצומן של ההכנות לחתנה הגיעו כמה שוטרים אל ביתו של החתן ולקחו אותו עמם. ברור מהיר העלה, שהייתה זו עוד פעלת-רשעות של מפקד המשטרה החדש. הלה קבל פקדה לגייס צעיר יהודי לצבא הצאר (כפי שהיה נהוג באותם ימים) ובגדל רשעותו בחר לגייס לצבא דוקא את החתן שעמד להנשא באותו ערב. העיירה הייתה כמרוקחה. משלחת מחשיבי הקהלה התייצבה לפני מפקד המשטרה והציעה סכום נכבד תמורת שחרור הבחור. אולם רשעותו של המפקד גברה הפעם על תאוות-הממון והוא גרש את חברי-המשלחת בגסות, כשהוא מאים עליהם בהגליה לסיביר אם יעזו לבוא אליו שוב בענין זה. תושבי העיירה התהלכו אבליים וחפויי-ראש. רגשות זעם ועלבון התערבבו ברחמים על החתן והכלה, ששמחתם השבתה ויום חגם הפך לאבל. בתוך כך הגיע אורח לעיירה. היה זה רבני הזקן, רבי שניאור-זלמן מליאדי, בעל ה'תינאי'. שהגיע כדי להשתתף בחתנתם. כשנדע לו על המתרחש בקש מיד מרב העיירה להתלוות אליו אל מפקד-המשטרה.

הרב, חשש מאוד מהפגישה הצפויה, בעקר לאחר האזהרה שהשמיע בפני המשלחת. אולם הדרת-פניו של רבי שניאור-זלמן ועיניו החודרות עשו את שלהן, והמפקד שאל בקול שקט לרצונם. "באנו לגבי הבחור היהודי שנגעצר היום", אמר רבי שניאור-זלמן. "הוא צריך להתחתן היום, וחיל טוב ממילא לא יהיה. קח תמורתו כסף שבו תוכל לשפר חיל טוב ומאמן". המפקד שקל עכשו את הדברים יותר בקר-רוח. לאמתו של דבר היה זקוק מאוד לכסף, ולהרבה כסף. יום קדם לכן שחק בקלפים והפסיד ממון רב. "אלף רובל תשלמו לי תמורת שחרור הבחור", פסק.

היה זה סכום עצום, אולם רבי שניאור-זלמן השיב בשלון: "הכסף יהיה כאן לפני שקיעת החמה", ויצא מהחדר. בדרךס חזרה נגב הרב המקומי את מצחו ואמר: "יתודה לה' שהרשע הסכים לכך, אבל מהיכן נשיג סכום עצום כזה בתוך שעות אחדות?". "בעזרת ה', שהוא אבי יתומים, ימצא הסכום הדרוש", השיב רבי שניאור-זלמן קצרות.

ראשי-הקהלה ערכו רשימה של כל יהודי הקהלה, ולצד כל שם צינו את סכום התרומה שידרש לתת. הסך-הכולל לא הגיע למאה רובל. רבי שניאור-זלמן בקש לראות את הרשימה, והעיר כי נשמת ממנה שמו של גביר העיירה. "חבל על הזמן", אמר הרב. "הגביר הזה נוהג לתת לכל מי שבא אליו בבקשת תרומה, פרוטה עלובה מנחשת. מובן שאיש אינו מוכן לקבל ממנו יתומה' כזאת וכך הפרוטה נשארת תמיד ברשותו, והיא כבר בטח מעלה חלדה". "אין דבר", השיב רבי שניאור-זלמן, "גלגל גם אליו". שמו הרבי והרב את פניהם בראשונה אל ביתו. הגביר קבלם בסבר-פנים-יפות, והאזין בר-קשב לתאור סבלו של החתן המסכן. משפלה הרב את דבריו קם הגביר, נגש לקפת-הברזל והוציא את פרוטת הנחשת. "הנה, זו תרומתי". הושיטה לרבנים.

וכאן ארע משהו בלתי-צפוי. בטרם הספיק הרב להוציא מלה מפיו, נטל רבי שניאור-זלמן את הפרוטה, הודה לגביר על תרומתו והחל לפסע לעבר החדר. הם לא הגיעו אל הפתח והגביר קרא להם לשוב. "דומני שלא נתתי לכם מספיק", אמר בהושיטו אליהם רובל שלם. רבי שניאור-זלמן לקח גם הפעם הזאת את הכסף, הודה לגביר בחמימות ופנה ללכת. "המתינו רגע", נשמע שוב קולו של העשיר. הפעם נתן להם עשרה רובל. שוב הודה לו הרבי על התרומה ושוב החזירם העשיר ונתן להם סכום גדול עוד יותר. כך נשנה הדבר מספר פעמים, עד שלפתע פרץ הגביר בבכי מר.

כשנרגע מעט ספר: "בצעירותי בא אלי פעם עני בשעה שלא הייתה בביתי פרוטה, אלא פרוטת-הנחשת. בלית-ברכה נתתי אותה לו, אולם הוא השליכה בפרצופי. ואז נשבעתי, שמטבע זו אתן לכל מבקש נדבה, ללא קשר עם מטרת המגבית, עד שמישהו יהיה מוכן לקבלה ולומר תודה. מאז חזרה אלי המטבע פעמים רבות. איש לא היה מוכן לקבלה וחדלו לבוא אלי לבקש תרומות. אתה, רבי, הנך הראשון שלקח את המטבע והודה על-כך. הנני אסיר-תודה לך על שבזכותך נחלצתי מכבלי שבועתי. הנה לכם הסכום הדרוש, אלף רובל, לשחרור החתן שלנו".

השמחה ששררה בחתנה – לא תתאר. רבי שניאור-זלמן דבר על דרכי ההשגחה שלא תמיד מובנות לנו, אך תמיד הן מכוונות לטובת האדם. בסיום דבריו ברח את החתן והכלה בבריאות, באשר ובעשר. לקראת סוף החתנה נכנס לפתע מישהו בריצה ובפיו בשורה מרעישה: מפקד-המשטרה רכב על סוסו בקרבת הנהר והסוס הפילו מעליו והרגו. הפל ראו בזאת את יד ה' שגמלה לרשע כפועלו. למחרת בבקר הלך החתן לטבל בנהר ובצאתו מהמים ראו עיניו נרתיק-עור מהדר. הוא פתחו ונדהם למצא בו אלף רובל. היה זה הסכום ששלם למפקד-המשטרה תמורת שחרור החתן.

"הכסף הוא שלך", פסק הרב המקומי לחתן. "זוהי מתנת-הכלולות שנתנה לך מאת רבי שניאור-זלמן מליאדי".

("תורתך שעשועי") שבת שלום